

ORTY GDAŃSKIE ZYGMUNTA III WAZY

PODSTAWOWE TYPY W ROCZNIKACH 1608-1626

Wersja październik 2020.

1608 1. Podstawowy Typ

Awers i rewers wzór 1608

1. *Wariant 1. Bez krzyża nad kartuszem herbowym, koniec legendy awersu PRV . Istnieją co najmniej trzy egzemplarze opisywanej monety jedna ze zbiorów MNW, druga publikowana w katalogu I. Shatalina oraz trzecia w zbiorze prywatnym wszystkie z tego samego stempla. Od lat trwa dyskusja nad oryginalnością i możliwością wybicia tego rocznika w mennicy w Gdańsku. Oryginał czy XIX wieczna kopia ?*

1609 4. Podstawowe Typy

Awers i rewers wzór 1609

1. *Wariant 1. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
2. *Wariant 2. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*
4. *Wariant 4. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, (:dwukropek) po dacie 1609.*

1610 6. Podstawowych Typów

1. *Wariant 1. Bez kropki przy łapie niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, pojedyncze ogony.*
2. *Wariant 2. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, pojedyncze ogony.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, pojedyncze ogony.*
4. *Wariant 4. Kropka przed i za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, pojedyncze ogony.*
5. *Wariant 5. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, podwójne ogony.*
6. *Wariant 6. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, podwójne ogony.*

1611 5. Podstawowych Typów

1. *Wariant 1. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
2. *Wariant 2. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*
4. *Wariant 4. Dwukropek nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
5. *Wariant 5. Dwukropek w poziomie nad łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*

1612 3. Podstawowe Typy

1. *Wariant 1. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
2. *Wariant 2. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*

1613 3. Podstawowe Typy

1. *Wariant 1. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
2. *Wariant 2. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*

1614 8. Podstawowych Typów

1. *Wariant 1. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, duże 1614.*
2. *Wariant 2. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, duże 1614.*
3. *Wariant 3. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża, duże 1614.*
4. *Wariant 4. Kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, małe 14.*
5. *Wariant 5. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, małe 14.*
6. *Wariant 6. Kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża, małe 14.*
7. *Wariant 7. Mikro kropka lub bez nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, małe 14.*
8. *Wariant 8. Kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża, małe w dacie tylko 4.*

1615 4. Podstawowe Typy

1. *Wariant 1. Wąska kryza, kropka nad łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
2. *Wariant 2. Wąska kryza, kropka za łapą niedźwiedzia, kulki po bokach krzyża.*
3. *Wariant 3. Wąska kryza, kropka za łapą niedźwiedzia, bez kulek po bokach krzyża.*

Zmiana wzoru awersu (szeroka kryza) i rewersu (owalna tarcza).

4. *Wariant 4. Szeroka kryza, przed SIGIS ozdobniki dwu lub trzy ramienne lub sama rozetka.*

Po zmianie portretu od wariantu 4 na awersie pod portretem mniej lub bardziej widoczne literki SA. Na rewersie literki SA i mniej lub bardziej widoczna mikro data w podstawie kartusza herbowego.

1616 2. Podstawowe Typy

1. *Wariant 1. Szeroka kryza, przed SIGIS ozdobniki dwu lub trzy ramienne z rozetką.*

Zmiana wzoru awersu (kołnierz zamiast kryzy, niższa korona).

2. *Wariant 2. Portret z kołnierzem zamiast kryzy.*

Awers z portretem w kołnierzu zamiast kryzy w tym roczniku występuje z napisem otokowym dochodzącym do korony lub wchodzącym nad koronę. Pod portretem mogą występować literki SA. Na rewersie literki SA i mniej lub bardziej widoczna mikro data w podstawie kartusza herbowego.

1617 1. Podstawowy Typ

1. *Wariant 1. Kołnierz. Różne ozdobniki kończące napis na awersie.*

Awers w tym roczniku występuje z napisem otokowym dochodzącym do korony lub wchodzącym nad koronę. Pod portretem występują literki SA. Na rewersie literki SA i mniej lub bardziej widoczna mikro data w podstawie kartusza herbowego.

1618 4. Podstawowe Typy

- 1. Wariant 1. Rewers z łapą niedźwiedzia, za nią ozdobnik z rozetką.**
- 2. Wariant 2. Rewers z łapą niedźwiedzia, za nią ozdobnik z liściem klonu.**
- 3. Wariant 2. Rewers z rozetką w kształcie krzyża rozpoczynającą napis otokowy rewersu.**
- 4. Wariant 3. Rewers z „pajęczkiem” rozpoczynającym napis otokowy rewersu.**

Awers w tym roczniku występuje z napisem otokowym dochodzącym do korony lub wchodzącym nad koronę. Rocznik z największą różnorodnością ozdobników przy zakończeniach oraz rozpoczęciach napisów otokowych awersu i rewersu. Najbardziej poszukiwany i ceniony przez kolekcjonerów to tzw. Pajęczek lub inaczej ozdobnik z „wąsami” kolejny to ozdobnik z liściem klonu przed SIGIS na rewersie. Pod portretem występują literki SA. Na rewersie literki SA lub SB i mniej lub bardziej widoczna mikro data w podstawie kartusza herbowego.

1619 3. Podstawowe Typy

- 1. Wariant 1. Kołnierz, rewers z literami SB między tylnymi łapami lwów.**
- 2. Wariant 2. Kołnierz z krzyżykami, rewers z literami SB między tylnymi łapami lwów.**
- 3. Wariant 3. Kołnierz, rewers z literami SB w podstawie kartusza herbowego.**

Awers w tym roczniku występuje z napisami otokowymi dochodzącymi do korony lub wchodzącymi nad koronę. Rocznik z dużą ilością ozdobników rozpoczynających i kończących napisy otokowe awersu i rewersu. Pod portretem występują literki SA. Na rewersie literki SB w podstawie kartusza herbowego lub między łapami lwów występują przebitki z 1618. Jeżeli literki SB są między łapami lwów to w podstawie kartusza są literki SA oraz mniej lub bardziej widoczna mikro data.

1620 1. Podstawowy Typ

- 1. Wariant 1. Kołnierz, różne ozdobniki kończące napis otokowy awersu.**

Awers w tym roczniku występuje z napisami otokowymi dochodzącymi do korony lub wchodzącymi nad koronę. Występują różne ozdobniki kończące napis otokowy awersu. Pod portretem występują literki SA. Na rewersie literki SB między łapami lwów oraz literki SA w podstawie kartusza Herbowego i mniej lub bardziej widoczna mikro data.

1621 1. Podstawowy Typ

- 1. Wariant 1. Kołnierz, różne ozdobniki kończące napis otokowy awersu.**

Awers w tym roczniku występuje z napisami otokowymi dochodzącymi do korony lub wchodzącymi nad koronę. Występują różne ozdobniki kończące napis otokowy awersu. Pod

portretem występują literki SA. Na rewersie literki SB między łapami lwów oraz literki SA w podstawie kartusza Herbowego i mniej lub bardziej widoczna mikro data.

1623 6. Podstawowych Typów

Awers zmiana portretu, rewers pełna data tylko w otoku

- 1. Wariant 1. Awers bez 16, napis na awersie kończy PR. Rewers tylko w otoku 1623.*
- 2. Wariant 2. Awers bez 16, napis na awersie kończy PRV. Rewers tylko w otoku 1623.*

Rewers z literami SB w podstawie kartusza herbowego.

Awers przy portrecie cyfry 1 i 6, rewers pełna data w otoku i 23 nad herbem

- 3. Wariant 3. Na awersie 16, napis kończy PR. Rewers w otoku 1623 oraz 23 nad herbem.*
- 4. Wariant 4. Na awersie 16, napis kończy PRV. Rewers w otoku 1623 oraz 23 nad herbem.*

Rewers na niektórych monetach z literkami SA w podstawie kartusza herbowego.

Awers przy portrecie cyfry 1 i 6, rewers 23 tylko nad herbem

- 5. Wariant 5. Na awersie 16, napis kończy PR. Rewers tylko 23 nad herbem.*
- 6. Wariant 6. Na awersie 16, napis kończy PRV. Rewers tylko 23 nad herbem.*

Rewers praktycznie bez widocznych literek SA w podstawie kartusza herbowego, wystąpienie literek SA należy do rzadkości.

1624 3. Podstawowe Typy

- 1. Wariant 1. Na awersie 16, napis kończy P.*
- 2. Wariant 2. Na awersie 16, napis kończy PR.*
- 3. Wariant 3. Na awersie 16, napis kończy PRV.*

W odmianach tego rocznika występują przebitki rewersu z roku 1623. Rewers praktycznie bez widocznych literek SA w podstawie kartusza herbowego, wystąpienie literek SA należy do rzadkości.

Zmiana rewersu, odmienna podstawa kartusza herbowego i rozbudowany ozdobnik rozdzielający zakończenie i rozpoczęcie napisu otokowego.

1625 2. Podstawowe Typy

- 1. Wariant 1. Na awersie 16, napis otokowy kończy P.*
- 2. Wariant 2. Na awersie 16, napis otokowy kończy PR.*

Na początku i końcu legendy rewersu mogą występować kropki.

1626 5. Podstawowych Typów

1. *Wariant 1. Na awersie 16, napis otokowy kończy P. Wąski łańcuch Orderu Złotego Runa.*
2. *Wariant 2. Na awersie 16, napis otokowy kończy PR. Wąski łańcuch Orderu Złotego Runa.*
3. *Wariant 3. Na awersie 16, napis otokowy kończy PRV. Wąski łańcuch Orderu Złotego Runa.*
4. *Wariant 4. Na awersie 16, napis otokowy kończy P. Szeroki łańcuch Orderu Złotego Runa.*
5. *Wariant 5. Na awersie 16, napis otokowy kończy PR. Szeroki łańcuch Orderu Złotego Runa.*

W odmianach tego rocznika występują przebitki rewersu z roku 1625. Wariant 3 (jedno notowanie aukcyjne) jest z przebitki z 1623 roku. W typach z 1626r. jako przerywniki legendy otokowej mogą występować kropki lub kółka.

łącznie wyodrębniono 62 typy.

Opracowano jako podstawowe typy z każdego rocznika, bez uwzględnienia odmian interpunkcyjnych.

Wojciech Wiącek